

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Vipavska železnica.

(Konec.)

Istega 9. avgusta tega leta, ko je zagledal beli dan prej navedeni famozni članek v »Soči«, je romal Tumov agent K. P. po Vipavskem ter iskal podpise za Tumovo »opoprano« prošnjo, naj se vlada požuri z zgradbo vipavske železnice i. t. d.

Od kod naenkrat ta preobrat?

»Sočin« članek je dobro vedel, kaj je predlagal odbornik dr. Tuma v zadevi vipavske železnice in kaj njegovi predlogi pomenijo. Če je sodil po teh, je lahko pisaril, da se vipavska železnica zavleče v »mračno prihodnost«. A ko je bil »Sočin« članek že stavljen, je poizvedel dr. Tuma v odborovi seji, da se je naenkrat premaknila zgradba vipavske železnice iz »mračne« v najbližnjo prihodnost; zato je moral hitro romati označeni agent po Vipavskem ter iskati podpise za Tumovo prošnjo, da bi občinstvo mislilo: »Glejte no, sedaj ko je dr. Tuma le z mazincem ganil, se je ministerstvo prestrašilo, in vipavska železnica je priromala čez noč iz »mračne prihodnosti« v vipavsko dolino«.

V Dornbergu, kjer so bili ljudje dobro poučeni, kaj se je godilo prej v zadevi vipavske železnice in kako ta stvar stoji, nastalo je glasno krohotanje, ko so zagledali Tumovega agenta; mož je od tam tudi hitro popihal. Tudi drugi župani so kmalu spoznali ta »švindl« ter ali preklicali svoje podpise, ali molčali in si — mislili svoje. —

Tu, tu je na mestu: »Mundus vult decipi«.

Deželni odbor se je obrnil v zadevi tega posojila najprej do tukajšnjega »Monta«. Žal, da tam stvar ni šla tako hitro izpod rok, kakor bi bilo želeto. G. Jakončič, ki rad ustreže s prirojeno mu uljudnostjo strankam, potrdi gotovo, ako treba, da je postajal tam poslanec Berbuč že siten, ker je vedno — drezal. A ko je »Mont« konečno posojilo pod ugodnimi pogoji sprejel, nastal je neki dvom, ni li deželni odbor navezan za to posojilo na tržaško kreditno banko. Dotične pogodbe ni bilo dobiti, zato je

LISTEK.

Rešitev iz ujetništva.

(Posnetek).

Bolgarski: I. R. Blaskov.

(Dalje).

Že dva dni sem na begu; sam sem se rešil od toliko požarov, tolike bede! Koderkoli sem hodil, povsod so bile zapuščene vasi, povsod so se čuli plaka-joči glasovi...

O, jaz nesrečnik, koliko strahu sem prebil! Večkrat sem zadel v temni noči ob človeško truplo, obrito s krvjo: in vendar sem tu še živ in zdrav. Ali kdo vé do kedar?... Ali je upanje, da se reši ta vas? Bojim se, da razsrijena božja roka skoro dvigne svoj bič tudi nad ta kraj in da skoro zaplakajo tudi tukajšnji nesrečni moji sorodniki!... Samo, da ne dočakam, da pride jagnje v volčja usta!... O ne, Bog ne daj tega! Če se to zgodi... kaj bode z menoj in mojo zaročnico!... O Bog, cela Dobrudža je v ognju: ali se reši polovica teh ljudi? Oh, reši vsaj to vas; ali pa mi pomagaj in daj moči, da rešim slabe in da se bom mogel boriti zoper močnejše!

moral deželni računar Kavčič dne 30. avgusta osebno v Trst, da priskrbi prepis te morebitne pogodbe. Ker je slonela ta slutnja na istiniti podlagi, sklical je deželni glavar v dan 1. sept. sejo dež. odbora ad hoc, da se je stvar konečno rešila, ter je dal kreditni banki nalog, naj izplača nemudoma železniškemu ministerstvu 200.000 K za osnovne akcije vipavske železnice.

Ta sklep naznanil je prof. Berbuč že 2. sept. iz Čepovana gospodu grofu Alfr. Coroniniju v Karlove Vari, proseč ga vnovič, naj bi ob povratu na Dunaj pri ministerstvu zgradbo vipavske železnice zopet priporočil.

Ko je prišel g. grof na Dunaj, dal je že minister Wittek povelje, naj se z mogočjo hitrostjo vse pripravi, da se oddaja vipavske železnice omogoči. To je grof poslancu Berbuču telegrafično sporočil, in dotični telegram smo tudi takoj v »Gorici« objavili.

Ker ni bilo potem dlje časa nobene vesti z Dunaja, obrnil se je dr. Gregorčič na prošnjo nekaterih interesentov brzojavnim putem do železniškega ministra z vprašanjem, kako stvar stoji, ter je dobil istim putem odgovor, da so priprave za ponudbeni razpis v najboljem tiru, ter da se z delom začne najkasneje sredi decembra. Tudi ta brzojav smo svoječasnno objavili. Ni čuda, če se je zadeva tolike važnosti za teden dni zavlekla; kajti 22. t. m. bo podjeznik imenovan in po praznikih se delo začne.

Iz tega poročila lahko razvidi vsak razumnik, da to vprašanje ne bi bilo prišlo še dolgo do ugodne rešitve, ako ne bi se bili trudili imenovani gospodje poslanci in ne bi bili vztrajno zahtevali njegovo hitro izvršitev.

Temu naj dodamo še par opomb. Vipavska železnica se bode gradila kot samostalen objekt, ne oziraje se na eventualno zgradbo bohinske železnice. Kar je pisala »Soča« v tej zadevi in je pravil dr. Tuma volilcem po shodih, so gole kombinacije. Bohinska železnica, posebno črta »Gorica-Prvačina-Trst«, se ne bode gradila dotlej, dokler ne dovoli državni zbor kredita v to. Le tedaj, ako

Tih veter je zapihal in prinesel od daleč strašno pasje lajanje. Čuli so se človeški glasovi kakor izpod zemlje. — Prvi petelin je zapel v vasi. »O Bog, samo da nisem prišel prepozno!« vzdihne begun in pohiti proti vasi.

V.

Kar počí puška uekje zunaj vasi. Tedaj začnejo vaški psi lajati in strašno zavijati (kolokati). Noč je bila zdaj temna. Za nekaj časa počí že drug strel blizu vasi. Vse se vzbudi, vse skoči na noge v groznem strahu. Samo psi, manj ostraseni, nego gospodarji, so tekali semtertja po ulicah in se vračali z groznim lajanjem nazaj. Črnin, Stojenčev tovariš je praskal po vratih, ter grozno lajal, da bi vzbudil svojega gospodarja. Tretja puška počí še bliže. Stojenčev se strese in vzdigne glavo, ali zaglušen od pasjega laježa ni mogel ničesar razumeti. Ali spoznal je, da se nekaj godi v vasi. — »Črnin!« pokliče psa, in takoj skoči k oknu ter potolče, da bi vzbudil očeta.

»Oče, oče!«

»Kaj je sinko?« odgovori starec še pol v spanju.

bi bil državni zbor zopet razpuščen, bi bilo možno, da začne vlada z delom brez dovoljenja državnega zbora; dotlej poteče pa še mnogo vode po Soči v morje. Sicer pa ni niti mogoče še z delom začeti; kajti sedaj se še-le izdelujejo podrobni načrti za to železnico, posebno za prej imenovano progo. Od teh do zgradbe je pa še dolga pot.

Pooblaščenim smo tudi objaviti, da namerava vlada vipavsko železnico takoj po njeni zgradbi podržaviti ter interesentom vplačane vsote za osnovne delnice povrniti. One občine, ki so prišle vsled nove črte čez Št. Peter v ozadje, dobé vplačane zneske takoj nazaj, če jih niso že dobile.

Včeraj, dne 21. t. m. dobili smo še sledeče poročilo, ki je je poslal g. dr. Werner visokorodnemu grofu Alfredu Coroniniju:

Počašujem se odposlati Vašemu visokorodju prepis odloka visokega c. kr. železniškega ministerstva z dne 19. dec. 1900 št. 51.801/3, ki je došel v zadevi vipavske železnice podjetniku g. E. Klemenciewicz & Demuth na Dunaju. III. Seidlova ulica 31, s katerim se je oddala gradba lokalne železnice Gorica-Ajdovščina imenovanemu podjetniku za povprečni znesek 2,218.000 K.

Z izrazom izrednega štovanja

Dr. Werner, I. r.

Odlok se glasi:

C. kr. železniško ministerstvo št. 51.801/3

Na Dunaju, dne 19. dec. 1900.

Štovanemu železniškemu podjetništvu naznanjam, da železniško ministerstvo je sprejelo v imenu delniške družbe za vipavsko železnico Vašo ponudbo z dne 12. dec. 1900. in dodatek od 15. dec. istega leta.

Torej se oddaja štovanemu podjetništvu gradba lokalne železnice Gorica-Ajdovščina v obsegu, ki je v ponudbi določen, in pod pogoji, ki so tam navedeni, za povprečni znesek 2,128.000 K. Podjetnik mora pa sprejeti 18.000 K osnovnih delnic vipavske železnice v polni

nominalni vrednosti mesto plačila v gotovini.

Podjetnik se pozivlja, da vloži predpisano 5% kavcijo od navedenega povprečnega zneska, t. j. 106.400 K, v c. kr. glavno blagajno avstrijskih državnih železnic na Dunaju, ter se opaža, ako še vložijo vrednostni papirji, se ti zaračunajo po 90% onega kurza, ki je veljal dan prej na borzi.

Gradba naj se nemudoma začne.

Nadzorstvo pri gradbi prevzame stavbinski komisar c. kr. državnih železnic, g. Josip Fridl, ki biva v Gorici.

Prosim obvestila za istiniti prejem tega odloka.

C. kr. železniški minister:
Wittek, s. r.

Interpelacija.

Dr. Gregorčič in tovariši v deželnem zboru so bili pripravili za tretjo sejo deželnega zbora, ki je bila 20. t. m., naslednjo interpelacijo na c. k. vlado.

»Vprašanje do c. kr. vlade.

Po členu III. zakona z dne 3. oktobra 1891 št. 150 drž. zak. so vse na podelitev brezplačnih posojil za obnovenje po trtni uši pokončanih vinogradov nanašajoče se vloge, listine in vknjižbe proste kolekov in pristojbin.

Kakor smo poizvedeli, pa je c. kr. okrajno glavarstvo v Gorici povrnilo prošnje, ki so se mu podale brez zemljknižnih izpiskov, dotičnim strankam v namen, da jim priložijo take izpiske. Zemljknižni urad pa se brani strankam izdajati zemljknižne izpiske brez koleka — in tako se godi, da morajo vsi tisti, kateri se potezajo za brezobrestna posojila, potrositi za kolek vsaki po en goldinar, kar je za uboge, zadolžene kmete zelo občutljivo, ter marsikatega prestraši, da rajši ne vloži prošnje, dasi je silno potreben posojila, nego bi na negotovo potrosil en goldinar.

Ker se pa s takim postopanjem dotičnih oblastev očitno greši proti namenu in jasnemu določilu navedenega zakona, prašamo c. kr. vlado:

Ali bi ne kazalo, da bi c. kr. politična oblastva uradoma zahtevala od c. kr.

nalašč za take slučaje. Ded Ivan odvede svoje domače skozi tesna vrata v podzemlje, ki je bilo blizu kleti. Mati Rada je pobrala vse dražje reči iz hiše in odšla za njimi. — Tu so se potajili in poskrili na dnu jame; ded Ivan pa se je skril za razvaljene sode v kleti, in gledal skozi okno na dvor. Stanka in Stojenčev sta ležala nezavestna na materinih kolenih. Uboga mati je bila neutolažena in ni vedela, kako bi utolažila mila otroka. Neprestano so jej lile solze iz oči na prestrašena otroka.

»Vsa vas je v ognju!« pomislil ded Ivan ter se obrne od okna — »od hudobnih ljudi se rešimo — kako pa od ognja?«

Starčeva obupnost je še bolj užalila nesrečnike. Stojenčev objame očeta.

»Ali bi ne bilo bolje, oče, da bi izlezli ter bežali v hribe, da ne zgorimo živi?« reče Stojenčev in jame plakati.

»Sinko, Stojenčev, to je še bolj strašno. Vas je polna razbojnikov, in ti streljajo na vsakega, ki ga opazijo...«

»Otroci!« reče starec z britkim glasom, »zelo ste mi na srcu vi in vaša

»Vstanite oče; poslušajte, nekaj se godi v vasi — čujejo se strelji.«

»Kaj pa si se vplasil tako sinko? To ni nič, mari lovci hodijo mimo in streljajo na divjačino?«

»Kaj pa mislite oče? Kak lov bo sredi noči? Na, že zopet strel... Oče, vstanite! Oh, oh, glejte, kako se sveti tam doli pri žitnicah. To je ogenj, oče, ogenj je! Nu, ali čujete glasove, plakanje in cviljenje! Oče, vzbudite hitro mater in Stanko!«

Plamen se je bolj in bolj vzdigoval, vaš je bila rasvetljena.

»Kak svit pa je to?« vpraša mati Rada prestrašena.

»Ogenj, mati, ogenj!« zakriči Stojenčev. »Glejte, tudi od druge strani je ogenj.«

Tedaj nastane veter in razpihava ter širi plamen, v vasi nastane javkanje. Ded Ivan skoči prestrašen iz koč.

»O, Bog! kako brzo!« vzklikne ter se ozira na vse strani.

»Otroci!« vzklikne, »zdaj ni čas za plakanje. Pojte, da se skrijemo.«

Pod to vaško kočico se je razprostiral tesen podzemeljski rov, napravljen

zemljknižnega urada zemljknižne izpiske k prošnjam za brezobrestna posojila?

In ali ne misli sploh za to pre-skrbeti, da se bodo za navedeno rabo izdajali zemljknižni izpiski — brez koleka?

V Gorici, 20. decembra 1900.

Dr. A. Gregorčič in tovariši.

Ker so izvedeli, da seja 20. dec. bo zadnja v prvem delu sedanega zasedanja, opozorili so vladnega komisarja pred sejo na interpelacijo, zato da bi koj odgovoril na njo, ako se mu zdi.

Vladni komisar je obljubil, da poskrbi takoj vse potrebno, da bodo izdajali zemljknižni uradi izpiske ali potrdila k omenjenim prošnjam brez koleka. Zato je interpelacija izostala in se v seji ni prečitala. Vinogradnikom prosilec je prosto dano, ali hočejo sami poprositi pri zemljknižnem uradu, da jim izda potrebne izpiske ali potrdila, ali pa hočejo svoje prošnje zopet nepremenjene vložiti pri okrajnem glavarstvu, katero potem uradno poskrbi potrebne poizvedbe in potrdila pri zemljknižnem uradu.

Dopisi.

Iz goriške okolice. (Konec). — Kako se pač zvijate, vi, ki hočete blaginjo ljudstva, in dokazujete, da so take posojilnice usodepolne iz političnega in narodno-gospodarskega stališča. pa pojdite „daleč, daleč proč od nas, vi krivi preroki, ki nas tirate le v pogubo, le v nesrečo!“ Je pač res, narod naš ima vso pravico, da Vas zapodi od sebe, narodni herostrati! Če Vas danes še ne, pa Vas bo gotovo tedaj, kedar razvidi, da ste komedijanti za in izpred kulis!

V noti c. kr. poljedelskega ministerstva z dne 3. avgusta 1899 čitamo v prilogi A pod II.: „Die umfassende, thunlichst geschlossene Creditorganisation durch ein System von über das ganze Land verbreiteten Spar- und Darlehenscassen ist das beste Mittel zur Bekämpfung des Darlehenswuchers, zur Pflege der Sparsamkeit und zur wirtschaftlichen Erziehung der landwirtschaftlichen Bevölkerung“. Kake so te posojilnice, pové nam zadosti združno gibanje po Češko-Moravskem, Nižje-Avstrijskem in Tirolskem i. dr.

In Vi hočete obesiti komu na vrat, da so se dolgovi podesetorili v deželi, odkar so se snovale raiffeizenske posojilnice? Vi hočete komu naprtiti kapitalizem, ko sami dosledno stremite po kapitalizmu? Ko to pišete, pribijete si sami pečat absolutne nevednosti, kajti povsod drugod govorijo drugače o raiffeizencih, samo vi hočete biti slavna izjema. Naj vam bode, saj vam služi v čast, vi narodni ekonomski konfuzni načel!

Da, da, liberalni ste popolnoma po najstrožjem načelu bivše „Montagne“:

mladost. Stanka, Stanka! tudi ti...“ Jok pretrga govor starčev. „Oj otroci, čemu sem oče, ko vam zdaj ne morem pomagati in vas ne morem rešiti? Bazilij, kje si, kje si sinko, da bi videl, v kakem ognju gorimo in da nimamo pomočnika!“ Vsi zaplakajo in nihče jih ni mogel utolažiti!

Psi so silno lajali in tekali po dvoru. Črnin je silno bevskal, oprt z dvema nogama ob vrata. Starec se ozre skozi okno in — o Bog — kaj zagleda! Strašno! Vrata se posvetijo; ropar — držeč v eni roki nož, v drugi glavno — je stopal k njihovi hiši; za njim še eden, drugi, tretji... Črnin umolkne — kot bi videl, da ne more nihče pomagati. Prvi razbojnik vrže glavno pod streho, gornjica vsplamti, suhi trst, ki je pokrival hišo, jame strašno prasketati in pokati.

„Stojte! Stanka je naša!“ zakriče razbojniki v svojem jeziku; in z enim udarcem razsuje hišna vrata. Nič ni ostalo zdravo v hiši. Ubogi starec se spusti z razprostrtimi rokami proti otrokom, jih objame jokajoč ter reče:

„Ako pa res kje pride do ustanovitve, naj poskrbe za to, da bodo imeli posojilnico v rokah le somišljeniki naše stranke!“ Seveda bode vi drugi skrbeli, da taki denarni zavodi ne zgreše svojega blagodejnega upliva na blagostanje našega ljudstva, kar pa seveda ne morejo „jedini kapitalisti duhovniki“. Sancta simplicitas! Kakor da Vaše delovanje ne bi nam že marsikaj dokazalo baš nasprotno!

Le svarite ljudi proti takim posojilnicam in zablajate jih rajše v nedrja mrtvega „Trgovsko-obrtnega društva“, da „povzdignete v naši deželi trgovino in obrtnijo!“ Sicer bi se moralo že kje poznati delovanje istega, ali tudi če z Diogenovo svetilko o poludneiščemo za tem, ne zvemo ničesar drugega, nego da se „eminentni ekonom“ bavi že 3 leta z gotovim načrtom, katerega pa še ne more „zgruntati“. Hic Rhodus!

Pazijo naj le vaši somišljeniki, da ne bi bila vsa posestva v popolni odvisnosti in zadolžena nad vso mero pritakih klerikalnih raiffeizenskih posojilnicah, ampak da bodo zapisani v črnih bukvah vaših denarnih zavodov in vsled tega vaši sužnji!

Na svidenje pri Filipinah, prijatelji Robespierovci!

Iz kojsčanske okolice dne 12. decembra 1900. Izza zadnjih volitev v V. kurijo Vam splošnim zadovoljstvom sporočamo, da je velespoštovano učitelstvo soglašalo z nami pri izvolitvi katoliško-narodnih volilnih mož. Vsled tega pa mora zdaj čutiti i učitelstvo z duhovnikom vred uprav banditske napade „napredno-prosvitljenih“ Tumovcev, katerih glavni tabor se nahaja za naše okrožje v Snežatnem, kamor plove trikrat na teden po dveh kalužastih „Sočah“ že po vsem svetu „dobro“ znani „napredni“ brod, napolnjen do vrha z zloglasnimi prešičjimi jeziki, katerih smradljivo gujusobo sikajo ti s Tumovskim „modrasnim vinom“ prepojeni „olikanci“, bodi si v gostilni ali pa kjer koli se jih kaj skupaj nabere, z največjo strastjo na duhovnika, kateremu je pri srcu edino le časn in večni blagor izročnega mu ljudstva, in po našem vrlem učitelstvu, ki se odločno zaveda visokega poklica in dolžnostij, ki mu jih isti narekuje do vernega naroda. G. učitelja samo zato, ker ni pristaš njih stranci, pristevajo „največjim norcem devetnajstega stoletja, ki klečeplazi klerikalnim fanatikom“ itd. kakor je bilo slišati dan pred volitvami enega njih „značajnih“ komandantov, ki je preštudiral in proučil vse temeljne paragrafe avstrijskih državnih svojboščin slavne države „univerze“ ob modri Soči. — — —

Po želji teh „razsvitljencev“ bi nijeden učitelj ne smel pokazati svobodnega prepričanja, da je lahko naroden in veren ob enem.

„Otroci! Izgubljeni smo; umrmo vsaj skupaj! Vse naše imetje s hišo vred je proč! Čemu bi živeli še dalje? Pazite zdaj, da ne pogubimo še duše. Otroci! grešni smo bili pred Bogom! Omijmo grehe s prelitjem svoje krvi! Stanka, hčerka, in ti sinko Stojenčo! pridita zadnjikrat sem, da vaju objame vaš oče in potem...“

Gost dim je napolnil podzemeljsko jamo. Plamen je objel vse... Duša se ne da tako lahko, vsakemu je draga... Ded Ivan vstrepeta, žena Rada se vzbudi kakor iz sna; nobeden ni videl drugega, nihče ni pričakoval pomoči od drugega — vsak je bežal kamor je mogel.

Med tem, ko je bilo vse v plamenu in so razbojniki ropali, skoči nepoznan človek — naš begunec — čez plot. Tu se potuhne med kamenje, ki je bilo obrastlo s travo in se plazi počasi naprej ter posluša, kaj se godi. Približa se do podzemeljskega rova, vstane, posluša; ali vse je bilo zastoj. Zaradi šuma, ki je bil okoli njega, ni mogel čuti ničesar. Tú opazi psa in ga pokliče: „Črnin!“

(Dalje pride.)

O duhovniku pa je čuti iz njih „čednih“ ust edino le: „far naj se ne utika in ne vmešava v nobeno dejanje našega javnega življenja“ (uh, kako oblastno, kakor da imajo vse javno življenje in delovanje v zakupu edino le oni samil pis.) „far naj se zadovolji s tem, da smo ga voljni preživljati“, „far naj lepo molči in naj veruje v svojega boga gori v cerkvi in pa v svojo kuharico v farovžu. Mi že brez njega lahko opravimo vse, bodi si volitve ali kar koli“. „Pa jim že mi pokažemo in posvetimo, (z „napredno“ svetilnico, kaj ne? pis.) kje je njih prostor za govoriti, (štirim stenam prazne cerkve morda?).

Ne vemo, ali bi bilo boljše smejati se tem vseoblastnim uprav vojaškim „befehlom“ ali pa se lepo stisniti v kak skriti kot „črne klerikalne teme“ in s trepetom — (uh, uh!) čakati, da se izpolni vroča želja teh „napredno-nezmotljivih“ mogočnjakov, ki bodo dvignili visoko kvišku svoj „trionfalni“ prapor, na katerem se bodo po vsej Sloveniji v „čarobnej“ luči blestele črke „pomenljivega“ „naprednega“ Tuma-Gabrščekovega gesla: „Naša mora veljati, če tudi pri tem vse hudič vzame!“

Tako vidite, gospod urednik, puščajte ti naši „preomikani naprednjaki“ vsakomur „svobodno prepričanje“, s katero pretvezo slepe nerazsodno občinstvo, da ga imajo na prvem mestu svojega programa. Pa kdor ima količjak mirne in zdrave razsodnosti in samostojne odločnosti, sprevidi hitro, da jim je to le pretveza, da bi vlovili v svojo pogubno mrežo nerazsodnih omahljivcev več ko mogoče, katere brez odloga tonzurirajo z vsemi znaki kolomonovih žegnov, da bi jim zopet ne ušli in s tem jim odvzamejo prosto voljo, pamet in srce, ter jih ukovajo v trde sponne svojih satanskih namenov, katerih glavni cilj je, uničiti slovenskemu ljudstvu neomahljivo zvestobo do starih narodovih svetinj.

Politični pregled.

Novo avstrijsko ministerstvo.

Čuje se, da utegne priti v slučaju, da bi bil avstrijski državni zbor zmožen za delo, na krmilo novo ministerstvo, ki bi bilo sestavljeno tako-le: ministerski predsednik Alfred knez Liechtenstein ali morda tudi Friderik grof Schönborn, naučni minister grof Stürgh, finančni minister dr. Kaizl, trgovski minister Bärnreiter ali pa Prade, pravosodni minister dr. Lamach, poljedelski minister dr. Ebenhoch, češki minister dr. Engel ali pa Začek, galiski minister dr. Pjetak.

Državnozbornske volitve v Dalmaciji.

Dne 20. t. m. so bili za kmečke občine dalmatinske izvoljeni vsi kompromisni kandidati in sicer: Ferri, Perić in Biankini (od hrvatske stranke prava), Vujatović in Kvekvić (Srba) in Ivčević, (član hrvatske narodne stranke).

Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru.

Deset let se niso udeležili južno tirolski italijanski poslanci posvetovanj tirolskega deželnega zbora in so hoteli z abstinenco prisiliti vlado, da dovoli Trentinu svojo lastno avtonomijo. Ker pa desetletna abstinenca ni nič pomagala, premislili so si ter se poprijeli druge taktike. Prišli so v deželni zbor in tam so začeli — obstrukcijo. Njih obstrukcija je naperjena v prvi vrsti proti vladnemu predlogu glede doklad na državno užitnino za žganje, katere sprejetje hočejo na vsak način onemogočiti. Nemški poslanci jih sicer prosijo, naj odnehajo, ker bi s tem, da se ne sprejme omenjeni vladni predlog, škodovali le deželi, a ne vladi, proti kateri je obrnena obstrukcija. Pa Italijani se ne dajo preprosti ter hočejo tirati obstrukcijo do skrajnosti.

Črnogora — kraljestvo.

Časopisi poročajo, da je črnogorski narod prosil svojega kneza Nikolaja, da si povodom štiridesetletnice svojega vladanja nadene naslov kralja Črnogore, kateri naslov naj preide tudi na njegove potomce in naslednike. Prošnja črnogorskega naroda pride pred državni svet kot spomenica in je upati, da knez to prošnjo tudi usliši. Ko se pridruži Črnogori tudi Bolgarija kakor kraljestvo, imeli bomo na Balkanu že troje slovenskih kraljestev.

Domače in razne novice.

Osebné vesti. Naučno ministerstvo je premaknilo gosp. profesorja Jakoba Čebularja v VII. činovni razred. Čestitamo!

Torej se naučno ministerstvo vender ni oziralo in ni uvaževalo kvalifikacije dr. Tumovega glasila, ki je pisalo o gosp. profesorju Čebularju, da zna menj nego — čebula, ter da obžaluje mladino, katero podučuje g. profesor.

Za „Šolski Dom“ so vplačali predsedništvu: Andrej Žnidaršič, vikar v Gradnem, 40 K; „Narodna tiskarna“ v Gorici 20 K; dr. A. Gregorčič za december 10 K; dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici, koledo za 1901 50 K.

Potom pošne hranilnice so plačali: Franc Kranjec, župnik v Šmarjah, 10 K; Ivan Saunig in Josip Dekleva v Gorici, 10 K; Karol Favetti v Sežani 5 K; Ant. Koblar, dekan v Kranju, 3 K; Anton Bratina, vikar v Doberdobi, 10 K; Jožef Munih v Podbrdu, 5 K; Josip Gigoj v Ajdovščini 10 K; Josip Fon v Boveu, 8 K; Jožef Golob, kurat v Podgori, 5 K; A. Casagrande v Ajdovščini 10 K; Josip Kosec župnik v Kamnjah, 2 K (za božičnico). — Presrečna hvala!

Obsiren razkaz o darovih za božičnico v „Šolskem Domu“ prinesemo prihodnjč.

Za božičnico v Pevni so darovali: Alojzij Fogar 10 K; Ant. Komjanc 2 K; Anton Kodermac 2 K; Baronesse Teuffenbach 2 K; Anton Pintar 10 K; Anton Figelj 3 K; Anton Klančič 2 K; Katarina Primožič 4 K; Terezija Klanjšček 2 K; Katarina Hlede 40 h; Budin 10 K; L. Kersnik-Rott. 2 K; J. Kopač 1 škatljico svečic; Anton Jeretič, mnogo olepsave za božično drevesce. — Hvala vsem vrlim darovalcem!

Deželni zbor goriški. — Tretja seja dež. zbora dne 20. t. m.

Novo došle peticije so se izročile dotičnim odsekom v razpravo.

Vladni zastopnik je koj v začetku te seje izjavil, da je vsled tega, ker je dalmatinski deželni zbor odbil vladni predlog zastran vpeljane doklade na državno žganjarino, nehal predpogoj za uveljavljenje enakih zakonov za druge dežele, da si pa vlada pridržuje, da čim brže naznani, kako namerava v pomoč priti deželnim financam.

Zbor je vzel to izjavo na znanje, spoznavši jo za preklic vladnega predloga — ter se je lotil razpravljati predmete dnevnega reda.

Najprej je brez razprave odobril predloge deželnega odbora zastran začasnega zaigavanja deželnih potrebščin, dokler se konečno ne ustanovi proračun deželnega zaloga. Ti predlogi se glase:

Ob 1. januarja 1901 do časa, ko bode sprejet proračun deželnega zaloga za leto 1901, oziroma ko se objavi cesarska potrdba deželnozborskih sklepov zastran pobiranja doklad in davščin za deželni zalog se bodo

1. Opravljali navadni upravni troški po potrebi v mejah proračuna deželnega zaloga potrjenega za leto 1900, toda na račun kreditov, ki se določijo v dotičnih poglavjih in naslovih proračuna deželnega zaloga za leto 1901, in pa deželni prispevek 250.000 kron, določen po deželnem zakonu z dne 6. oktobra 1900, št. 27. dež. zak.

II. Pobirati za deželni zalog doklada a) po 15% na zemljarijo; b) po 17% na najmarino in hišarino; c) po 20% na pridobnino in dohodarino in na davek od večjih dohodkov; d) po 80% na državno užitnino vina, mošta in mesa; e) davščina 1 krone od vsakega hektolitra na drobno potočenega piva; f) davščina 36 vinarjev od vsakega litra na drobno potočenih opojnih tekočin navedenih v čl. I. B. II. točka 1 zakona 18. maja 1875 (dež. zak. št. 84) in 20 vinarjev od vsakega litra v 2. točki istega zakonovega člena navedenih tekočin, pa da ostane nespremenjen način pobiranja, kakor je bil določen za leto 1900.

Poslanec Grča v družbi z vsemi slovenskimi poslanci je podal potom nujnosti naslednji predlog:

„Deželnemu odboru se naroča, da stopi s c. kr. vlado v dogovor radi regulacije struge hudournika „Lijak“ z namenom, da se napravi načrt regulacije in preudarek stroškov, da se upelje in dožene konkurenčna obravnava in da se v drugem delu sedanega zasedanja predloži deželnemu zboru predlog zakona za regulacijo.

Ta predlog se je sprejel soglasno. Vsi italijanski poslanci, njim na čelu Conte Valentini, so podali dva predloga: Po prvem naj dež. zbor spozna neobhodno potrebo, koristnost in nujnost izkopavanja kanala od Belvedera do Gradeža, naj krepko podpira v ta namen podano prošnjo c. kr. trgov. ministerstvu in presv. cesarju, izrazujé željo, da se

ista usliši in čim brže prične delo; kajti po namerovanem kanalu se doseže najkrajša varna zveza z Gradežem in na ta način se povzdigne tamošnje kopališče v prvo morsko kopališče v Avstriji.

Po drugem predlogu pa naj zbor podpira Nj. Vel. podano prošnjo, da se namakalni kanal med Tržičem in Porto Rosega vsposobi za brodarstvo.

Oba predloga je zbor sprejel brez ugovora.

Na to je sledila volitev enega uda in dveh namestnikov v prizivno komisijo za odmerjenje osebne dohodarine. Izvoljeni so: Poslanec dr. Waiz, posestnik v Korminu, pravim udom, namestnikoma po gg. Ivan Krst. Lovisoni, lekarničar v Červinjanu in prof. Iv. Berbuč.

Po predlogu dež. odbora (poročevalec dr. Verzeugnassi) se je odobrila izvolitev novih dveh poslancev d. r. Franca Waiza in inženerja Josipa Chiozza.

Poročevalec dr. Marani: Po predlogu dež. zbora se je sprejela resolucija, da bi znanprej država iz svojega zaklada plačala stroške za nastanitev orožnikov in to, če ne drugače, da deloma tudi deželni zalogi prispevajo v njih založbo.

Poročevalec dež. odbora dr. Abram je predlagal, naj bi se iz deželnega zaloga dovolil 30 odstotni prispevek k stroškom za uravnanje hudournika Renc v Renški občini, kateri stroški so proračunjeni na 28.000 K. Ta prispevek naj bi se izplačal v treh letih po tem, ko bode izvršitev podjetja zakonito zagotovljena in delo dejansko začeto. Po predlogu poslanca dr. Waiza se je ta zadeva izročila peticijskemu odseku v razpravo.

Poročevalec dr. Verzeugnassi je predlagal peticijo dež. odbora za odpravo vinske klavzule v trgovinski pogodbi z Italijo. Zbor je odobril to peticijo, naročivši dež. odboru, naj jo predloži vladi, pa tudi obema zbornicama državnega zbora. Ob enem pa je sprejel tudi dostavek poslanca Dottorija, naj zaslišavši zvedence pozveduje o drugih pijačah, ktere nadomeščajo vino, kakor umetno vino ali petijot, „paserete“ in enake pijače — v namen, da jih obloži s primerno deželno davščino, in to, da se zatre konkurenca, katero delajo te pijače naravnemu vinu.

(Dalje pride).

Lepo božično darilo našim Vipavcem. — Preblagorodni gospod Alfred grof Coronini je dobil, kakor naznanjamo na drugem kraju našega lista, z Dunaja poročilo, da je gradnje vipavske železnice že oddano ter da se čim prej začne z delom. Čestitamo našim Vipavcem k temu lepemu božičnemu darilu ter se ga z njimi vred veselimo.

Slovenci zglasite se! Magistrat je razposlal pole za popis ljudstva. Za nas Slovence v mestu je zdaj silno važno, da se vsaki Slovenec zglosi za Slovence in ne za Nemca ali Italijana. Magistrat nas hoče po sili utajiti, in pravi, da ni Slovencev v Gorici. Rojaki! Zdaj je čas, zdaj dajte magistratu in c. kr. vladi odgovor, da bodo vedeli, koliko Slovencev je v Gorici. — Vsaki naj sam popiše polo ali naj prosi prijatelja, da mu jo popiše, nikar ne zaupajte tega hišnim gospodarjem, ki niso Slovenci. Vse razumnike prosimo, da naj vsaki na svojem mestu in v svojem krogu ljudstvu pomaga, da bo ljudsko štetje ob sklepu stoletja vsaj deloma izkazalo resnico, da je Gorica tudi slovenska in ne samo italijanska.

Rojaki! Zglasite se vsi za Slovence!

Petdesetletnica trgovinske zbornice v Gorici. — Danes praznuje tukajšnja trgovinska zbornica 50-letnico svojega obstanka.

O „volilnem shodu“ v Sežani poslal nam je prijatelj kratek opis. Mej drugim pravi tudi to-le: „Lelele so od strani dr. Tume tudi cele Potemkinove vasi v zrak. Po njegovih „načrtih“ bi se moral naš Kras posvetiti trgovstvu in veliki industriji. Vodne gonilne moči na Krasu ni, mogoče pa, da iznajde vsega vedni dr. Tuma kak „Perpetuum mobile“, ki bo gonil stroje po raznih velikanskih kraških tovarnah. V tem pogledu je stavil Kraševcem v izgled — Anglijo in Francijo itd. Seveda je to „gospodskim kmetom“ kraškim zelo imponiralo, tako, da se je že marsikateri prijel za žep, če je že res tako po „angleško“ nabasan. Tak mož naj tedaj po njih utopijah zastopa naš stan — kmečki stan! Fraze bile so lepe, dopadljive, a vedeti moramo, da se je „vrgel“ mož na „trgovsko stališče“, da dvigne svojo stranko, nas kmete pa pusti brez skrbi na cedilu. — Oglasil se je tudi kajpada neizogibni A. Gabršček in obrnjenemu proti ljudstvu zletale so mu kar po tri „farške kuharce“ iz ust. Zato si je pa vsakih pet minut usta pral z vodo, ker so mu bila (namreč usta) preumazana. — Govoril je tudi „kandidat“ IV. kurije O. Gabršček. „Kmet“ Ludvik

je pa priporočal edinstvo pri volitvi in že naprej verjame, da zmagajo, ako ne bo — dežja. Na koncu se kvsem izbruhanim „farškim kuharcem“ in po Gabrščeku potrjeni farjem oglašil še Drejčec Kakeljčev iz Dutovelj.

In tako so se vsi srečni razšli somišljeniki „narodno-napredne“ in „cirkus Tuma“ je srečno dovršil svojo predstavo.

Ali kaka „prosta ljudska volja“ vlada v njihovem krogu, to pač sami priznavajo v svojem glasilu, ker niso pustili g. Črnetu iz Tomaja, ker so vedeli, da ne trobi v njih rog, niti do besede. Kako na šibkih nogah mora vender stati vsa ogromna moč „napredne“ in kako ti ljudje farbajo ljudstvo, ko se boje, da bi en sam nasproten glas vse skupaj osmešil ter jim z malimi besedami popolnoma zaprl sapo!

Za take komedijante, drago pošteno slovensko ljudstvo, pač ni umestnejšega, nego: metla, metla!

Državnozbornske volitve za kmečke občine na Kranjskem. Dne 18. t. m. so se izvršile na Kranjskem v kmečkih občinah državnozbornske volitve. Izvoljeni so bili vsi kandidati katoliško-narodne stranke in sicer: Viljem Pfeifer s 3072 glasovi proti 1803 glasovom za Ivana Globočnika; Josip Pogacnik s 5429 glasovi proti 915 glasovom Gustava Pirca; Franc Povše z 2198 glasovi proti 1649 glasovom Franca Zupančiča; Ivan Vencajz s 5411 glasovi proti 815 glasovom Josipa Lenarčiča in dr. Ignacij Žitnik s 2839 glasovi proti 2518 glasovom Ivana Božiča. Absolutna večina kat.-narodne stranke znaša torej 11.189 glasov.

Tudi izid teh volitev je moral presenetiti vsakogar, ki je le v „Slov. Narodu“ čital poročila o volilnem gibanju na Kranjskem. Za božjo voljo: toliko nebroj sijajnih in velikanskih shodov z „največjim uspehom“ in pa toliko „porazi“ kat.-narodne stranke skoro na vseh shodih, katere je priredila in pa — — — tak izid! To pač ne gre skupaj! Na človeka napravi vse to utis, kakor da bi bili kranjski volilci za nos vodili narodno-napredno stranko in ji hoteli — olajšati le žepe, kar pa nikakor ni — lepo od njih.

Nekaj dobrega pa imajo vender te volitve za se, kar pa je jedino le na korist g. Luki Jelencu. To je namreč, da ni bil on sam „Zählkandidat“, nego da je dobil še dva „socius dolorum“ in to bi bila — po „Slovenskem Narodu“ — kandidata „narodno-napredne“ stranke za gorenjske in pa ljubljansko-litijske kmečke občine, gospoda Píre in Lenarčič, a mi bi k temu še lahko postavili, da so bili vsi kandidati narodno napredne na Kranjskem le — „Zählkandidati“.

Ker nas pa že zadnja „Soča“ izživlja, da zinemo tudi mi katero o izidu teh volitev, naj pa bo! Hočemo jej ustreči, da dokažemo, da nismo tako hudobni, kakor nas ona opisuje, o čemer pa sama prepričana ni.

Naše mnenje glede izida državnozbornskih volitev v kmečkih kranjskih občinah, je: da je ta izid najslabši in najodločnejši protest slovenskega ljudstva na celem Kranjskem proti gnusnemu in za naš narod pogubonosnemu nastopanju razdirajočih življenj, ki se zbirajo okoli lista „Slovenski Narod“, ljudij namreč, katerim na svetu ni nič več svetega, ljudij, ki bi hoteli uničiti v srečo našega ljudstva vsako blago in plemenito čut, zatreti v njem vse kreposti in uničiti vsak ideal. In takemu protestu naj bi se mi ne pridružili, in naj bi naši volilni možje se bodo v tem pogledu tudi gotovo pridružili svojim slovenskim bratom na Kranjskem ter se ravno tako odločno izrekli proti onim ljudem, ki se na Goriškem zbirajo okoli lista „Soča“, ki hoče na Goriškem ravno tako, kakor „Slovenski Narod“ na Kranjskem v našem ljudstvu zatreti vsa blaga čustva in je duševno uničiti, čemur mora slediti tudi g m o t n i p r o p a d .

Naše ljudstvo mora pokazati, da hoče kot narod in sicer kot **pošten narod**, živeti, da hoče zvesto ostati jeziku in veri svojih očetov in da se ne da nikakor vloviti v zanjke ljudij, ki bi je hoteli izkoriščati v svoje sebične namene. Mi Slovenci smo mali narod, zato pa moramo biti **strogo složni** z drugimi našimi slovenskimi brati, ki žive po različnih kronovinah. Ako tega ne storimo, ostanemo vedno podlaga tujčevi peti in zgodi se nam lahko še kaj hujšega, to namreč, da tujec prej ali slej požre naše razkrojene vrste. Oni torej, ki dela proti tej slogi, je po našem mnenju **najhujši tolovaj** našega naroda in proti

takemu tolovajstvu moramo nastopiti z združenimi silami!

Zato pa smemo trdno upati, da nobeden volilni mož pri nas ne bode hotel razdirati te slovenske sloge ter izvrševati — **duševnega tolovajstva** na našem narodu. Možje, ki ste poklicani, da si izberete svoje zastopnike v državni zbor dne 3. in 9. januarja prihodnjega leta, pridružite se **vsim kot jeden** k slovesnemu protestu kranjskih slovenskih volilcev in oddajte svoje glasove kandidatom, katere Vam priporočamo mi in katerim je v prvi vrsti pri srcu **sreča slovenskega ljudstva**.

Župan Miroslav Ples v Devinu, je zopet prevzel vodstvo županskih poslov, od katerih je začasno moral odstopiti zaradi znane pravde o izgredu povodom umora cesarice Elizabete. S tem je dano g. Plesu popolno zadoščenje in mu k temu odkritosrčno častitamo!

Iz Dolenje Branice nam pišejo: Sporočiti Vam imam zanimiv, a resničen dogodek, ki kaže naše ljube bratce okoli „Soče“ in kalamona v pravi luči.

Ob času volitev kakor drugod tako tudi pri nas ni manjkalo mešetarjev, ki so lovili kaline za „napredno“. A debelo se je varal pri nas neki tak agent iz Cvetroža po imenu Pi , kajti vjel ni jednega pol.

Pravili so, da je dal tukaj nekemu nekaj denarjev, da bi dajal za vino in druga podkupila z namenom, da bi volili na „prosvitljeno“ stran. Po volitvi pa pride dotični agentar iz Cvetroža vprašat kaj in kako je bilo, pa ko sliši, da je bil „ljubezni trud zaman“, zahteva denar nazaj. Ali glej smole! Denar je dotični mož porabil, ker je imel nujnih potreb; prišlo je do spora ali denara ni hotelo biti. Tako se proslavlja „napredna“ po deželi.

Zaradi potepanja so zaprli v Gorici v sredo 35 letno Frančiško Erzetič iz Višnjeveka, katero so prijeli na Gorsu.

Pri „rusi hiši“ pa so prijeli in zaprli 14 letnega nezakonskega Jožefa Hlede.

Požar. — Iz Kojškega se nam poroča z dne 19. t. m. Danes v jutro, ravno ob času sv. maše zornice, ko je gosp. župnik začel razlagati besede sv. evangelija o izgubljenem sinu, se je začel glas zvona, ki je prestrašeno ljudstvo milo-tožno vabil, da hiti na pomoč. Ko je ljudstvo privrelo iz cerkve, je stalo že v polnem plamenu novo zgrajeno poslopje malega posestnika Josipa Flajbana, po domače „Luka“. Ogenj je s tako hitrostjo ukončeval svojo žrtev, da je bilo, ko se je zdanilo, videti od prejšnje lepe stavbe le črno, ožgano zidovje. Pihal je precej močan veter, zato so ljudje le z velikim trudom in naporom mogli ubraniti, da se ni obližajoči plamen razširil tudi na sosedna poslopja. — Kako je nastal požar, se še ne ve; sumi se pa, da so kaki „španjoletarji“ spali v stelji, ki se je nahajala v pritličju hiše. Mogoče pa je tudi, da je imela tu opravila zlobna roka kakega brezvestneža.

Pogoreleu je popolnoma uničena nova in stara hiša. Skoda je velika. Pohištva sicer ni bilo dosti v hramih, ker se je gospodar pred kakimi 14 dnevi preselil v Gorico. — Strah med zbeganim ljudstvom je bil neizmeren, tembolj, ker je veter celo ploho gorečih trsk in isker znašal po bližnjih poslopih. In pri vsem tem še vode, ki je prva pomoč pri gašenju, ni bilo od nikoder! To je žalostno, da v Kojškem, v vasi, ki nekako prvači briskim vasetem, nima vode še za največjo silo ne! Pri tej priliki so mnogi možje se izrekli, da bi bilo zelo dobro, če bi imeli gasilno društvo s potrebnim orodjem v vasi, ko zares nimamo v celih Brdih nobenega gasilnega društva.

Pogorelec je slučajno zavarovan in to je še sreča zanj.

Volitve v zavarovalnico za zlučaj nezgod. — Pri dopolnilnih volitvah v to zavarovalnico, ki so se vršile 18. t. m. so bili izvoljeni in sicer za I. razred: Fr. Parisi, Alojzij Mosconi, Narci Ravasini in Josip Benessi, vsi v Trstu; za II. razred: Hektor Ricchetti, Angelj Vidali, Anton Čeh, Jerolim Pečár, vsi v Trstu; za VI. razred: Feliks Staré, tovarnar in grajščak na Kolovcu pri Mengišu na Kranjskem, Vinko Majdič, lastnik parnega mlina v Kranju, Karol Vittori, v papirni tovarni v Podgori, Josip Žigon v Trstu.

Stara vse časti vredna slovenska korenina g. Jakob Mankoč je preminol v Trstu v starosti 89 let. Ž njim je izginila iz vrst tržaškega Slovenstva zopet jedna onih temeljev našega narodnega obstanka na tržaških tleh, kakoršni postajajo ondi žal! — čedalje redkejši. Kak mož je bil Jakob Mankoč v kolikor kremenit rodoljub, kakor i veren katoličan, tega ni treba praviti, saj je znan malone vsem Slovincem,

zlasti pa tržaškim. Ali ne samo kot tak je znan našemu narodu, poznan je tudi kot uzor slovenskega rodbinskega očeta. Jakob Mankoč je bil jeden onih redkih slovenskih očetov na tržaških tleh, ki je vzgojil svojo družino v zvesto narodnem in krščanskem duhu in koliko to pomeni v teh časih, ko se sinovi in hčere, unuki in unukinje starih tržaških Slovencev potapljaajo v močvirje renegatstva, o tem naj premišljajo tržaški Slovenci v prvi vrsti. Da je družina Mankočeva ohranila svoj neskaljeni narodni čut, to je zahvaliti jedino le možu, nad čegar častitim truplom se je zgrnila zemlja v teh dneh in njega zdravemu pristno slovenskemu verskemu čustvo vanju. Kajti ako bi bil Jakoba Mankoča zapustil verski čut, ako bi bil mož vrgel od sebe to svetinjo, tedaj je gotovo, da bi bil izgubil tudi narodni ponos in zvestobo in izgubili bi ga tudi vsi njegovi potomci. Zdaj, ob grobu tega častitega moža žalujoč vzklknemo i mi: ako bi bili ostali vsi oni Slovenci, ki so kakor vrstniki Jakoba Mankoča delali v Trstu za slovenski napredek, tako krepki narodni značaji kakor je bil on, — tedaj bi bil naš Trst v narodnem pogledu drugačen, kakor je žalobog danes. In prav radi tega je naše žalovanje po tem možu dvojno in trojno. Počivaj pa v Bogu zlata duša, sprejmi iz njegovih rok plačilo za neprecenljive dobrote, ki si jih izkazoval svojemu rodu za dolgih dni svojega življenja!

Nov krvatski list. V Zagrebu je začel izhajati list „Novo Svjetlo“, glasilo Mlade Hrvatske. Urednik je znani pisatelj Marjanovič.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike prosimo potrpljenja, pride vse na vrsto, ker smo za sedaj preobloženi z gradivom.

Narodno gospodarstvo.

Jubilejska sadna razstava v Gorici leta 1900.

(Dalje.)

Imeli smo pred seboj ogromno gradivo na izbor — in morda ravno — v tej ogromnosti, v tej mnogoštevilnosti raznih vrst — tiči največja napaka naše sadjereje.

Videli smo, da so posamezni posestniki, kakor grof Attems iz Podgore, grof France Coronini in Šempetra, Vullemir iz Stračičev, g. pl. Bortolomei iz Solkana, in še več drugih razstavili po 60 do 100 vrst samih jabolk in hrušk, — videli smo zbirke enacega sadja sadjarskih društev, posebno Kanalskega, Šempeterske kmetijske zadruge in drugih — v katerih je bila cela mešanica nabranega sadja, znanega in neznanega, dobrega — izbornega, pa tudi malovrednega itd. — s kratka, imeli smo priliko, prepričati se, da sadjereja na Goriškem ni vrejena, da jej manjka prave razumne organizacije. Da treba namreč odbrati, kar je zares dobrega, plemenitnega, sposobnega za kupčijo — zlasti za eksportno kupčijo — in zavreči slabarijo; da treba pri odbiranju paziti na to, kaj se prilega bolj tej, kaj drugi pokrajini — in da kaže obraniti in gojiti v vsakem sadorodnem okrožju samo tista sadna plemenata, katera tam najboljše uspevajo ter imajo veljavo na trgu.

Vseh razstavljalcev je bilo 174, 42 z ravani, 132 s Krasa, Vipavskega, Brd, Kanalskega in z viših gorskih krajev.

Če razvrstimo razstavljalce po okrajih, vidimo, da jih je bilo iz Gradiškega in Bovškega okraja iz vsacega po 2, iz Komenskega 7, iz Korminskega in Tolminskega po 8, iz Cerkljanskega 9, iz Tržiškega 10, iz Goriškega mesta 11, iz Červinjskega 14, iz Goriške okolice 19, iz Sežanskega okraja 21 in iz Kanalskega 59.

Na ravani so bili razstavljalci skoro izključno sami veleposestniki. — Na naši deželni strani pa so prevladovalе skupne izložbe sadjarskih društev, kmetijskih zadrug in občin. Torej se je na naši strani kazalo nekako napredno, mnogo obetajoče združeno delovanje, — o katerem bi bilo jako želeli, da se ohrani vsaj na kmetijskem polji in povsod tam, kjer gre za prospeh naših gospodarskih koristi — če ga že ne moremo doseči tudi drugod.

Brez tacega združenega delovanja bi ne bili dosegli nobenega uspeha.

Med društvi zaslužijo, da se posebno pohvalno omenijo: Kanalsko, Brisko, Tolminsko, Šempetersko, Šempasko in Cerkljansko; — med občinskimi zbirkami pa so bile posebno lepe in bogate Smartinska v Brdih, Ročinska, Kobariška, Vertobjanska.

Ker ni na deželni ravani takih društev, se tudi mali posestniki in koloni

niso deležili in niso mogli deležiti razstave, ker posamezniku ni mogoče to, kar zmore lahko cela družba skupaj. A naša deželna ravan je zelo ugodna za sadjerejo, na njej je odprto široko polje sadjarskemu napredku. To so nam dokazale krasne sadne zbirke iz Ogleja, Monastera, Campolongo, Ronkov, Tržiča, Perteole in celo Izole Morozini. Tu je bilo razstavljenega mnogo najplemenitejšega sadja.

Kako bi se bile lahko sponašale na razstavi nekatere občine naše deželne ravani, ako bi bile hotele nabrati pri malih posestnikih in kolonih posamezne uzorce dobrega sadja? Zlato geslo našega presv. Vladarja „Viribus unitis“ bi se bilo uresničilo tudi v tem slučaju in bi bilo dokazalo, da tudi na deželni ravani uspeva sadje ter lahko daje znamenitih koristi. Toda priznati se mora, da so v tem oziru pokazale občine na gorati strani dežele večjo gibčnost in večje zanimanje in zato so tudi njeni sadjerejci po vsej pravici prejeli znamenito večji delež denarnih daril.

Temu poročilu smo dodali na koncu imenik razstavljalcev, razvrščen po političnih in sodnijskih okrajih in občinah ni zraven vsacega smo navedli imena sadnih vrst, ktere je razstavil, seveda prava, pomologična imena, kolikor smo jih mogli zanesljivo določiti. Natančno zaznamovanje s pravimi imeni je podlaga uspešnemu sadjarstvu. Po njem pridemo do tega, da določimo, ktere sadne vrste naj se goje v tej, ktere v drugi pokrajini, ktere so bolj priljubljene na sadnem trgu, ktere v eksportni kupčiji in ktere zaslužijo, da se bolje razširijo. Brez pomologičnega zaznamovanja nastane zmešnjava v sadjarstvu, neha red, ne vemo, kje, kaj, kako nasajati, nimamo naslova za izdatno kupčijo.

(Dalje pride.)

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII. v Ljubljani.

Podpisane si usoja naznaniti Vašemu Blagorodju, da je doposlana tinktura za želodec rabila z dobrim uspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru kal or tudi v boleznih na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli,
Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odli. spoštovanjem
Mojan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
župnik.

Nova knjigovoznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami

v Gorici,

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“
tik „Krojaške zadruge“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učitelstvu za prevezavo šolskih knjižic in sploh za vsako delo, bodisi v popravilo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah. Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednařik,
knjigovez.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnatno blago. Knjige: molitvene, šolske in vpisne. Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4½;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5½%; b) na menice po 6%; c) na tekoči račun po pogodbi.

Prijatelji in somišljeniki
agitujte za
Centralno posojilnico
v Gorici, ulica Vetturini št. 9.
Uradne ure od 8-12.

1. Glavni deleži po 200 K s trikratno zavezo;
2. Opravilni deleži po 2 K s petdesetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravilnih deležev 1 K.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripoveduje
ANDREJ KRAGELJ.

Z tolmačen važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

**Primerno božično
in novoletno darilo.**

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev(trug), vinskih posod itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Večna luč!

Redko kedaj se dobi prozornega, dobrega pristnega oljkega olja za „večno luč“, marveč navadno le mešano, nesnažno olje. Najslabše olje pa je tako, ki obleži na dnu posode. Prodajalec da tudi tako olje za „večno luč“, da pa tako olje z nobenimi stenji, niti z navadnimi „duščami“ ne gori, je znano vsakemu iz skušnje.

Da ne bo več pritožb,

da olje ne gori, ali pada premočno gori, ali da stenj preveč olja povzije, omislil sem si *troje vrst stenjev*. Priporočam torej, da se po dobroti olja rabijo

Kofolovi stenji,

katero garantiram za trajno „večno luč“ tudi v najhujšem mrazu. Pouk s pošiljativjo.

Za prozorno dobro olje stenj **O**, za slabše **I**, najslabše (nesnažno) **II**. — Za visoka stekla „Giullonov Ap rat“ stenj **O**, I K 60 v. — Stenja **I** in **II** 3 K. — Za navadna nizka stekla stenj **O** I K., **I** in **II** 2 K 40 v. — Skatljica stenjev zadostuje za eno leto.

Stekla vseh vrst in barv. Dolenčeve sveče iz pravega čebelnega voska po originalnih cenah.

Se priporoča preč. duhovščini

Tine Kofol,

cerkvenik v Kanalu (Goriško).

prodajalnice jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Tiskovine za prošnje v dosego
brezobrestnih posojil
vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najbolj-šega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet).

— Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin suligoj,

urar v Kanalu.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima
najelegantnejšo sobno
opravo, na katero se
še posebej opozarja
p. n. občinstvo!

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu. Pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov. Sprejema vsa naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsa in celuloja, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije. —

Reči, katerih ni v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov točno, trdno ter v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

ROJAKI, POZOR!

Podpisani trgovci **jestvin** si štejejo v čast, naznaniti p. n. občinstvu, da so vsled skupnega naročevanja na debelo vsemu blagu, katero naročujejo edino le pri slovenskih veletržcih, kakor pri trdki M Truden v Trstu i. t. d., **cene zdatno znižali.**

Nadejajo se torej, da jih bodo podpirali tudi rojaki, in to temveč, ker je blago izorno in sveže ter postrežba točna.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Vrčon v Skriljah, Al. Kosovel v Velikih Zabljah, J. Mrevlje v Sv. Križu, Ivanka Vodopivec v Kamnjah, Fr. Birs v Vrtovinu in I. Jerkič v Dobravljah.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4½% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menije najkulantneje. — Borzna naročila.